

Pressmeddelande

Arbetssökande behöver stöd. Inte mer kontroll

Från och med den 1 september ska den som är arbetslös och får ersättning från a-kassan skicka in en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen varje månad. Rapporten ska innehålla en redogörelse över sökta jobb och andra jobbsökningsaktiviteter. Det finns anledning att stanna upp och fundera över denna åtgärd. Vilken syn och vilken kunskap om de faktiska förhållandena för de arbetssökande vilar åtgärden på?

Vi möter många arbetssökande inom TSL-systemet. Systemet, som ägs och finansieras av Svenskt Näringsliv och LO, ska hjälpa uppsagda arbetare till ett nytt jobb eller till att starta egen verksamhet. Den senaste tolv månaders perioden är det cirka 28 000 personer som beviljats stöd i TSL-systemet. De flesta av dessa har jobbat länge, de har inte valt att bli arbetslösa, utan har blivit uppsagda. De har betalt avgift till a-kassan under tiden som de har jobbat för att under en begränsad tid ha ett ekonomiskt skydd om de förlorar jobbet. Utöver att ge en inkomst betyder jobbet mycket för de flesta. Det är en del av den egna identiteten och en del av det sociala nätverket. Därför är det mycket tungt att förlora jobbet.

- Att tro att dessa personer inte anstränger sig för att få ett nytt jobb är märkligt. Att tro att deras chans att få ett nytt jobb ökar om de skriftligt rapporterar om sina jobbsökaraktiviteter en gång i månaden är än märkligare. Att tro att de upplever det enkelt att leva på a-kassenivå är svårbegripligt. Att tro att ökad kontroll och hot om indragen ersättning är det som behövs för att personer ska ta sitt ansvar och söka jobb är kränkande, säger Tomas Petti, VD på Trygghetsfonden TSL.

Det visar på en bristande kunskap om vardagssituationen för de jobbsökande. Det är inte lättja eller ovilja som gör att inte alla snabbt hittar nya jobb. På många orter finns få jobb att söka. Det är många som konkurrerar om de lediga jobben och många av arbetarna har otillräcklig, eller dåligt dokumenterad kompetens, för att kunna konkurrera om de lediga jobben. Många är ovana att söka jobb och upplever det svårt att "sälja" sig själv. Jobbcoacherna vittnar om den stora frustration och oro som många av deltagarna upplever. De flesta av de uppsagda vill ha stöd.

Ersättning från a-kassan kan i normalfallet fås under 300 dagar. Under de första 200 dagarna är den högsta ersättningsnivån 80 procent av lönen, dock max 680 kronor per

dag, under max fem dagar per vecka. Därefter är nivån 70 procent. Enligt Medlingsinstitutets lönestatistik för 2012 hade en privatanställd arbetare i genomsnitt 25 100 kronor¹⁾ i månadslön. Det innebär att den högsta ersättningen från a-kassan, 680 kronor, ger 14 960 kronor före skatt. Det är knappt 60 procent av lönen de 200 första dagarna. Därefter blir ersättningen 52 procent av lönen de följande 100 dagarna.

Arbetslöshetsförsäkringen och Arbetsförmedlingen är till för att hjälpa de som förlorar jobbet. Denna nya kontrollåtgärd blir en märklig uppgift för Arbetsförmedlingen, vars låga förtroendekapital är ett problem i sig. Enligt SOM-institutet vid Göteborgs universitet har endast 11 procent av befolkningen förtroende för Af. I Svenskt Kvalitetsindex är Af den av de bedömda myndigheterna som får det lägsta betyget, i SIFO:s undersökning är Af den myndighet som får det allra sämsta betyget och Svenskt Näringslivs stora rekryteringsenkät visar på ett svagt förtroende för Af hos arbetsgivarna. Den extra kontrollen riskerar att ytterligare försämra det redan dåliga förtroendet för Arbetsförmedlingen.

För att kunna hjälpa människor krävs förtroende. Erfarenheterna från TSL-systemet visar tydligt att en snabb start av omställningsprogrammet, individanpassade handlingsplaner, ett personligt engagemang av jobbcoachen i tätt samarbete med den arbetssökande leder till bra, snabba och kostnadseffektiva lösningar. 82 procent av deltagarna i TSL-systemet har fått nytt jobb under första halvåret 2013. Coachen och den arbetssökande måste jobba med förtroende för varandras vilja och insats. Ökad kontroll från Arbetsförmedlingen bygger inte förtroende.

Vi möter också oro och irritation från många företag som drabbas av ett stort antal jobbansökningar från sökanden som saknar efterfrågade kvalifikationer, men som upplever sig "tvingade" att söka även jobb de vet att de inte kan få, i rädsla för att förlora sin ersättning.

Det är svårt att se hur denna kontroll av en stor mängd redovisningsblanketter varje månad (juni 2013 var det cirka 109 000 personer som fick ersättning från en a-kassa) ska bedömas av ett antal tjänstemän. Med vilken precision kan de bedöma om *varje* arbetssökande gjort tillräckligt utifrån sin situation och sina förutsättningar? Det känns som en uppenbar risk att det blir en omfattande byråkrati utan praktiskt värde. Om det finns enskilda individer som missbrukar systemet för arbetslöshetsersättning bör man selektivt tackla dessa. Inte kränka alla som sköter sig och som gör allt som står i deras makt för att få ett nytt jobb.

¹⁾ Se Medlingsinstitutets lönestatistik för år 2012.

Denna nya kontrollrutin kan upplevas som ett skuldbeläggande av en stor mängd människor som vill göra rätt för sig, men som förlorat sitt jobb utan egen förskyllan. De måste bevisa, varje månad, att de inte vill vara arbetslösa.

I TSL-systemet möter vi ytterst sällan någon som trivs med att vara arbetslös.

Tvärtom, det är tufft för de flesta. I TSL-systemet möter vi ytterst sällan någon som tycker att ersättningen från a-kassan är en bekväm nivå att leva på. Tvärtom, många hamnar i ekonomiska bekymmer. TSL-systemets deltagare är inte arbetsskygga, de försöker inte hålla sig undan arbete, de missbrukar inte a-kassan. De kämpar för att få ett nytt jobb. De behöver stöd. Inte mer kontroll.

För mer information:

VD Tomas Petti, 08-412 22 01, 070-399 38 38, tomas.petti@tsl.se

Kommunikationsansvarig Kajsa Thunholm, 08-412 22 14, 073-335 72 95, kajsa.thunholm@tsl.se

Kortfakta om Trygghetsfonden TSL

Svenskt Näringsliv och LO tecknade i februari 2004 ett avtal om en avgiftsbestämd omställningsförsäkring. Den innehåller två delar, ett omställningsstöd och ett avgångsbidrag. Avsikten är att underlätta omställningsarbetet för såväl den uppsagde som för företaget och facket lokalt. Cirka 100 000 företag är anslutna till TSL-systemet och drygt 900 000 arbetare omfattas.